

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgr. inż. Tomasza Schroedera pt. „Wpływ ekosystemu przedsiębiorczości na innowacyjność przedsiębiorstw logistycznych regionu Małopolski”, napisanej pod kierunkiem prof. UEK dr. hab. Piotra Buły i dr Agnieszki Żak

Wstęp

Podstawę sporządzenia recenzji stanowi pismo z dnia 27 września 2022 r. Pana prof. dr. hab. inż. Stanisława Popka, Dyrektora Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, informujące o postanowieniu Rady Dyscypliny Nauki o Zarządzaniu i Jakości Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie w sprawie zwrócenia się do mnie „...z prośbą o ocenę rozprawy doktorskiej p. mgra Tomasza Schroedera”.

W literaturze przedmiotu coraz więcej uwagi poświęca się ekosystemom przedsiębiorczości. Mimo zainteresowania tą problematyką, publikacje poruszające problemy roli ekosystemów w kreowaniu innowacyjności przedsiębiorstw są relatywnie nieliczne. Pan mgr inż. Tomasz Schroeder trafnie zidentyfikował lukę badawczą, w prawidłowy też sposób sformułował problem badawczy w postaci sześciu pytań oraz główny cel pracy, jakim była identyfikacja zależności między czynnikami ekosystemu przedsiębiorczości, a innowacyjnością przedsiębiorstw logistycznych regionu Małopolski.

Moim zdaniem, przedstawiona do recenzji rozprawa dobrze wpisuje się w obszar badawczy dotyczący zarządzania innowacjami. Przez identyfikację czynników ekosystemu przedsiębiorczości i ich oddziaływania na innowacyjność przedsiębiorstw logistycznych, stanowi istotny krok na drodze jej rozpoznania. Podjęty problem

badawczy należy uznać za ważny i aktualny, jak również adekwatny do rangi rozprawy doktorskiej.

Ocena struktury i treści rozprawy

Recenzowana praca liczy 327 stron, z których 268 to jej zasadnicza część. Na pozostałych zaprezentowano spisy tabel, rysunków, aneks (webankieta) oraz wykorzystaną literaturę. Rozprawę oparto na wielu (313) doniesieniach literaturowych, opublikowanych w języku polskim oraz angielskim. Dobór pozycji literaturowych i ich wykorzystanie oceniam, ogólnie biorąc, pozytywnie – przyczyniło się do określenia luki badawczej, wypełnionej przez przeprowadzone badania empiryczne.

Treść pracy została zawarta w czterech rozdziałach, trzech teoretycznych oraz jednym przedstawiającym badania empiryczne. Strukturę pracy oceniam zasadniczo pozytywnie: trzy pierwsze części są dość równomierne, natomiast ostatnia wyraźnie większa ze względu na prezentację badań empirycznych. Można jednak wyobrazić sobie jej (struktury) uproszczoną wersję, przez połączenie dwóch pierwszych rozdziałów i pewnie ich "odchudzenie".

Rozdział pierwszy przedstawia istotę przedsiębiorczości i ekosystemu przedsiębiorczości. Najpierw zdefiniowano obydwa pojęcia, następnie przeprowadzone zostały rozważania dotyczące relacji przedsiębiorstw w ekosystemie oraz jego cyklu życia. W końcowym fragmencie Doktorant podjął próbę określenia kondycji ekosystemu za pomocą trzech podstawowych kryteriów, tj. produktywności, wytrzymałości, a także zdolności do tworzenia nowych nisz.

W drugim rozdziale zaprezentowano podstawowe elementy modelu ekosystemu z podziałem na domeny i obszary oddziałujące na przedsiębiorczość. W dalszej części przedstawiono wybrane aspekty koewolucji ekosystemu na poziomie krajowym, a także rozważania dotyczące wpływu czwartej rewolucji przemysłowej na zmiany w innowacyjności przedsiębiorstw logistycznych.

Rozdział trzeci poświęcony jest problematyce innowacyjności przedsiębiorstw. Zaprezentowano w nim pojęcie innowacyjności, typologię innowacji oraz czynniki

kształtujące innowacyjność. Następnie podjęto próbę określenia innowacyjności przedsiębiorstw funkcjonujących w Polsce oraz innowacyjności firm branży logistycznej.

Ostatni rozdział zawiera omówienie przyjętej metodyki postępowania badawczego oraz rezultatów przeprowadzonych badań empirycznych. Zostały one podzielone na części odnoszące się do sformułowanych pytań badawczych, hipotez oraz aspektu czwartej rewolucji przemysłowej. Interpretacja uzyskanych wyników jest treścią ostatniego podrozdziału rozprawy.

Moja ocena rozprawy doktorskiej Pana Tomasza Schroedera jest wysoce pozytywna. W szczególności uważam, że:

- Zapewniona została spójność bazy pojęciowej, będącej podstawą oceny jakości dysertacji doktorskiej. Podstawowymi pojęciami dla recenzowanego opracowania były kategorie „przedsiębiorczości”, „ekosystemu przedsiębiorczości”, „domeny ekosystemu przedsiębiorczości” i „innowacyjności przedsiębiorstwa”, zdefiniowane w sposób prawidłowy, wystarczający do przygotowania i realizacji rzetelnych badań empirycznych.
- Przyjęta metodyka badawcza jest właściwa. Zarówno etapy badań, jak i opis podjętych w nich działań nie budzą zastrzeżeń. Logiczny i przejrzysty sposób postępowania badawczego wskazuje na umiejętność prowadzenia analizy naukowej przez Doktoranta i jest odpowiedni do realizacji celu rozprawy.
- Rezultaty przeprowadzonych badań empirycznych nie tylko potwierdziły użyteczność opracowanego narzędzia badawczego, ale przede wszystkim ujawniły czynniki ekosystemu przedsiębiorczości oddziałujące na innowacyjność przedsiębiorstw logistycznych funkcjonujących w Małopolsce. Uzyskane wyniki mają niemałą wartość poznawczą – umożliwiają naszkicowanie obrazu ekosystemu pozytywnie wpływającego na realizację innowacyjnych przedsięwzięć. Sądzę, że Doktorant dobrze rozwiązał podjęty problem badawczy.

- Recenzowana rozprawa wnosi istotny wkład – przez szeroką koncepcyjnie i empirycznie weryfikację zależności między ekosystemem przedsiębiorczości i innowacyjnością przedsiębiorstw branży logistycznej – w nowe spojrzenie na sposób, w jaki czynniki ekosystemu przyczyniają się do pobudzania i kreowania innowacyjności.

Lektura rozprawy umożliwiła również dostrzeżenie kwestii nie dość wyjaśnionych oraz pewnych niedociągnięć. Moim zdaniem są nimi głównie:

- Stosunkowo rzadko prowadzona w trzech pierwszych rozdziałach dyskusja naukowa z poglądami i koncepcjami prezentowanymi w literaturze przedmiotu. Wartość opracowania byłaby jeszcze większa, gdyby przegląd zagadnień dotyczących ekosystemu przedsiębiorczości i innowacyjności przedsiębiorstw częściej miał charakter dyskusji, opierającej się na krytycznej i wnikliwej analizie doniesień literaturowych.
- Pewien niedosyt odnośnie do tego, w jaki sposób zidentyfikowana została luka badawcza. Zaprezentowane w podrozdziale 4.1 dane bibliograficzne rzeczywiście świadczą o rosnącym zainteresowaniu badaczy ekosystemami przedsiębiorczości, a także innowacyjnością przedsiębiorstw, jednak istnienie luki zinterpretowane zostało jedynie stwierdzeniem, że brakuje opracowań wyjaśniających, jaką rolę odgrywają czynniki ekosystemu w kreowaniu i pobudzaniu innowacyjności przedsiębiorstw. Jak należy to rozumieć - czy nie ma jednego choćby opracowania?
- W zasadzie brak rozważań dotyczących kierunków doskonalenia procesów zarządzania przedsiębiorstwami logistycznymi regionu Małopolski, uwzględniających wyniki przeprowadzonych badań. Stanowiłyby one (kierunki) swego rodzaju „skrzynkę narzędziową” dla menedżerów tych firm.
- Brak pogłębionej konfrontacji wyników badań empirycznych z danymi literaturowymi. To, co jest napisane w końcowej części czwartego rozdziału jest rzeczywiście tylko podsumowaniem uzyskanych rezultatów.

Powyższe spostrzeżenia nie podważają jednak, jak już zaznaczono, pozytywnej oceny rozprawy Pana mgr. inż. Tomasza Schroedera. Podkreślić należy aktualność tematyki badawczej, a także kompleksowość jej ujęcia. Zwraca ponadto uwagę wnikliwość przeprowadzonych badań empirycznych, których rezultatem są interesujące wnioski dotyczące oddziaływania ekosystemu przedsiębiorczości na innowacyjność przedsiębiorstw branży logistycznej regionu Małopolski.

Formalną stronę rozprawy oceniam również pozytywnie. Jest napisana poprawnym językiem, na ogół w sposób jasny i przejrzysty. Nie jest jednak wolna od pewnych niedociągnięć, np.:

- „na podstawie J. Moore” (str. 34), zamiast „na podstawie J. Moore'a”;
- „w aspekcie konkurecji” (str. 61), zamiast „w aspekcie konkurencji”;
- „oparty o podział administracyjny” (str. 124), zamiast „oparty na podziale administracyjnym”
- „nie prowadzeniu działalności innowacyjnej” (str. 173), zamiast „nieprowadzeniu działalności innowacyjnej”.

Konkluzja

Przedstawiona do recenzji rozprawa doktorska wskazuje, że jej Autor potrafi zaplanować oraz skutecznie przeprowadzić badania naukowe, dotyczące nowych uwarunkowań innowacyjności przedsiębiorstw. Wykazuje przy tym bardzo wysoki, interdyscyplinarny poziom wiedzy oraz umiejętności stawiania problemów badawczych i formułowania wniosków. Uważam, że swoją pracą Doktorant przyczynia się do rozwoju nauki o zarządzaniu i jakości. Mając to na uwadze stwierdzam, że rozprawa doktorska Pana mgr. inż. Tomasza Schroedera w pełni spełnia wymagania stawiane tego typu opracowaniom i wnoszę o dopuszczenie Autora do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

